

**KONFERENCE O PŘISTOUPENÍ
K EVROPSKÉ UNII
– CHORVATSKO –**

Brusel 25. června 2010

AD 22/10

LIMITE

CONF-HR 21

PŘÍSTUPOVÝ DOKUMENT

Předmět: SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE
Kapitola 23: Soudnictví a základní práva

SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE

Kapitola 23: Soudnictví a základní práva

Tento postoj Evropské unie vychází z jejího obecného postoje pro přístupovou konferenci s Chorvatskem (CONF-HR 2/05) a podléhá zásadám jednání potvrzeným přístupovou konferencí (CONF-HR 5/05), zejména:

- jakýkoli názor kterékoli ze stran týkající se některé kapitoly jednání nebude v žádném případě předjímat případný postoj k jiným kapitolám;
- dohody – a to ani částečné – dosažené v průběhu jednání o kapitolách, jež mají být postupně posuzovány, nemohou být před dosažením celkové dohody považovány za konečné;

tento postoj podléhá rovněž požadavkům uvedeným v bodech 13, 16 a 26 rámce pro jednání.

EU zdůrazňuje význam, který pro Chorvatsko má plnění podmínek dohody o stabilizaci a přidružení, jakož i podmínek přístupového partnerství, které jsou základními prvky předvstupní strategie.

EU připomíná, že je nezbytné, aby v souladu s rámcem pro jednání i nadále probíhala plná spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY). EU navíc připomíná své závěry ze dne 3. října 2005, že menší než plná spolupráce s ICTY v jakékoli fázi by ovlivnila celkový pokrok v jednání.

EU vyzývá Chorvatsko, aby pokračovalo ve sbližování příslušných právních předpisů s *acquis* a v jeho účinném provádění a prosazování a aby obecně již před přistoupením rozvíjelo politiky a nástroje tak, aby se co nejvíce přiblížily politikám a nástrojům EU.

EU bere na vědomí, že Chorvatsko ve svém postoji CONF-HR 6/10 přijímá *acquis* v rámci kapitoly 23 ve znění platném ke dni 1. ledna 2010 a že Chorvatsko prohlašuje, že bude připraveno toto *acquis* provádět ode dne svého přistoupení k Evropské unii.

EU bere na vědomí různá přijatá opatření a plány, které je třeba splnit, uvedené v postoji Chorvatska CONF-HR 6/10 týkajícím se všech aspektů kapitoly 23: soudnictví a základní práva. EU uvádí, že je zapotřebí vyvinout další úsilí pro dokončení legislativního rámce v řadě oblastí. EU navíc zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko dosáhlo pokroku při provádění reformy ve všech oblastech, a prokázalo tak, že zaváděné reformy přinášejí konkrétní výsledky.

i) Soudnictví

Nezávislost

EU bere na vědomí informace o nezávislosti soudnictví a zejména opatření týkající se náboru soudců a státních zástupců a jejich profesního postupu. EU zdůrazňuje, že pro nábor a jmenování soudců a státních zástupců je třeba zajistit systémy výběru založené na jednotných, transparentních, objektivních a na národní úrovni použitelných kritériích. EU bere na vědomí, že Chorvatsko má v tomto ohledu v úmyslu vnést další změny do základních právních předpisů (týká se to zákona o státní soudní radě, zákona o státním zastupitelství, zákona o justiční akademii a zákona o soudech) přijatých v prosinci roku 2009 a přijmout nezbytné sekundární právní předpisy. EU bere na vědomí potřebu posílit odpovědnost soudnictví vůči veřejnosti, jakož i význam předcházení politickým a dalším zásahům do soudních řízení.

EU bere na vědomí, že první nábor do státní školy pro soudce a státní zástupce se plánuje v říjnu roku 2010 a že k prvním jmenováním dojde po ukončení školního programu a zkoušek v roce 2012. EU vyzývá Chorvatsko, aby zajistilo včasné provedení všech nezbytných kroků, a zdůrazňuje, že přikládá zvláštní význam úplnému a řádnému provedení přechodných ustanovení týkajících se jmenování soudců a státních zástupců. V tomto ohledu by Chorvatsko mělo dosáhnout konkrétních výsledků prokazujících, že jmenování jsou založena na zásluhách a že jsou bez politických zásahů. Zvláštní pozornost je třeba věnovat fungování a dalšímu posilování Státní soudní rady a Rady pro státní zastupitelství. EU žádá Chorvatsko, aby zajistilo nezávislost soudnictví, pokud jde o jmenování do funkce předsedů soudu.

Nestrannost

EU bere na vědomí informace, které Chorvatsko poskytlo ohledně nestrannosti soudnictví, a zejména Etický kodex pro soudce a státní zástupce, systém disciplinárních řízení a imunitu členů soudních orgánů. EU bere rovněž na vědomí a zdůrazňuje význam plánů Chorvatska týkajících se reformy postupu jmenování členů Státní soudní rady a Rady pro státní zastupitelství, jakož i plánů na odstranění prostoru pro politické zásahy do činnosti těchto orgánů a na zrušení pětiletého zkušebního období pro soudce. Vyzývá Chorvatsko, aby EU pravidelně informovalo o krocích, které v tomto směru podniklo a které plánuje přijmout. EU v této souvislosti zdůrazňuje, že je v případě volení profesionálních členů těchto orgánů jejich kolegy důležitý transparentní proces. EU zdůrazňuje zejména význam zajištění účinných a transparentních disciplinárních řízení. Vyzývá Chorvatsko ke zvýšení kapacity Státní soudní rady a Rady pro státní zastupitelství při výkonu jejich klíčových funkcí, zejména v oblasti jmenování, odborného vzdělávání, pracovního postupu a zajišťování kázně soudních úředníků, a k zajištění dostatečné nestrannosti a odpovědnosti těchto subjektů. EU rovněž Chorvatsko žádá o zajištění plného uplatňování etického kodexu a o zlepšení účinnosti systému majetkových přiznání soudců a státních zástupců, včetně automatického ověřování správnosti. EU zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko v těchto oblastech prokázalo uspokojivé výsledky. Vyzývá Chorvatsko, aby v zájmu rozvoje judikatury a jednotné soudní praxe a v zájmu zvýšení informovanosti veřejnosti zlepšilo zveřejňování pravomocných soudních rozhodnutí a přístup k nim.

Profesionalita a kompetentnost

EU bere na vědomí informace týkající se profesionalismu a kompetentnosti soudnictví a zejména opatření na rozvoj justiční akademie, včetně jejího nově nabytého nezávislého postavení a plánů na zvýšení její kapacity a na získání stálých prostor pro její působení. EU vyzývá Chorvatsko k zajištění nezávislosti justiční akademie v praxi, ke zlepšení poskytování počátečního odborného vzdělávání a odborného vzdělávání při zaměstnání, včetně v otázkách práva EU, a k posilování příslušných institucí odborného vzdělávání, včetně zvyšování počtu zaměstnanců, a k zajištění toho, aby připravovaná státní škola pro soudní úředníky plnila účinně svou úlohu.

Účinnost

EU bere na vědomí informace týkající se účinnosti soudnictví a zejména snížení počtu nevyřízených soudních případů, procesu racionalizace soudní sítě, zavedení systémů informačních technologií, plánů na reformu vykonávacího řízení a zavedení systému soudních vykonavatelů. EU uvádí, že počet nevyřízených soudních případů zůstává vysoký, zejména pokud jde o staré případy, a že přetrvávají problémy s délkou řízení. Vyzývá Chorvatsko k dalšímu úsilí o podstatné snížení počtu nevyřízených případů u všech druhů soudů a k vytvoření jednotného a komplexního systému pro statistické sledování projednávání případů u všech soudů a státních zastupitelství, který by mimo jiné zaručil možnost přiměřeně sledovat průměrnou délku řízení u různých kategorií případů. EU zdůrazňuje, že je nezbytné poskytovat soudům dostatečné prostředky k plnění jejich úkolů, a vyzývá Chorvatsko, aby zvýšilo a zrychlilo své úsilí na provedení funkčního a fyzického sloučení městských a přestupkových soudů, jakož i státních zastupitelství a aby přijalo jasně stanovený plán pro racionalizaci okresních soudů a obchodních soudů.

EU vyzývá Chorvatsko k zajištění konkrétních zlepšení při výkonu soudních rozhodnutí ještě před zavedením plánovaného nového systému vynucování práva. EU zdůrazňuje význam urychlené reformy systému správního soudnictví. Bere na vědomí plány Chorvatska v oblasti alternativního řešení sporů a vybízí je, aby v zájmu přispění k větší účinnosti soudnictví zajistilo přiměřené využívání této možnosti. Je třeba se více zaměřit na mimosoudní mediaci a zajištění soudní mediaci se z hlediska výkonnostních ukazatelů pro soudce nepovažuje za odrazující. EU zdůrazňuje význam dalšího zlepšení systému soudních inspekcí, včetně zvýšení počtu zaměstnanců, a větší transparentnosti při provádění inspekcí státních zastupitelství. Vybízí Chorvatsko, aby zajistilo přijetí nezbytných předpisů, poskytování odborného vzdělávání a dokončení dalších příprav s cílem umožnit plné uplatnění nových ustanovení trestního řádu týkajících se změn v oblasti soudního vyšetřování a přenesení pravomoci na státního zástupce.

Válečné zločiny

EU bere na vědomí informace Chorvatska o vyšetřováních vnitrostátních případů válečných zločinů a o soudních řízeních. EU zdůrazňuje, že další pokrok v této oblasti je významný nejen pro zájmy chorvatského soudnictví, ale může přispět rovněž k usmíření v rámci Chorvatska i v rámci daného regionu. V této souvislosti EU Chorvatsko rovněž nabádá, aby se dále zabývalo otázkou osob, které byly během konfliktu v devadesátých letech prohlášeny za nezvěstné. Vyzdvihuje, že je třeba skoncovat s beztrestností, která souvisí s řadou nevyšetřených a nestíhaných trestných činů z devadesátých let, a překonat na místní úrovni překážky, které brání vyšetřování a stíhání některých trestných činů. EU v této souvislosti Chorvatsko vyzývá, aby účinně nasazovalo zdroje v oblasti vyšetřování s cílem vyšetřit nejzávažnější a obzvláště citlivé případy a přiměřeným způsobem plně využívalo možnosti předání případů od místních soudů zvláštním senátům pro válečné zločiny.

EU rovněž Chorvatsko žádá, aby projevilo své odhodlání skoncovat s předpojatostí u případů válečných zločinů a zajistilo nestranné projednávání případů ze strany donucovacích orgánů a soudů, včetně prostřednictvím stanovení priorit vyšetřování a uplatňování jednotné normy pro trestní odpovědnost. Zvláštní pozornost je třeba věnovat jednotnému uplatňování norem trestního stíhání u soudních řízení, která souvisejí se stíháním válečných zločinů, a odstranění nesrovnalostí u obžalob a soudních rozsudků týkajících se podobných zločinů. EU žádá Chorvatsko, aby zajistilo, že obžalovaným bude systematicky poskytován vhodný právní zástupce určený soudem a že budou použita dostatečná opatření na ochranu svědků.

EU rovněž Chorvatsko vyzývá k provedení akčního plánu na přezkum případů řízení konaných v nepřítomnosti obžalovaného, včetně uplatnění nových ustanovení trestního řádu o obnově řízení, a k využití dalších opravných prostředků, jako je ochrana zákonnosti, aby tak bylo zajištěno řádné a nestranné projednání žádostí o obnovu řízení a vedení všech obnovených řízení všemi příslušnými justičními orgány. EU bere na vědomí práci Chorvatska na databázi všech případů spáchání válečných zločinů. Vyzývá Chorvatsko, aby tuto databázi doplnilo a vytvořilo z ní účinný operativní nástroj, který by i na regionální úrovni přispíval ke stíhání válečných zločinů.

Reforma soudnictví

EU bere na vědomí informace Chorvatska týkající se procesu reformy soudnictví a zejména jeho závazek k úplnému provedení Akčního plánu o strategii reformy soudnictví z června roku 2008, jakož i plánovanou aktualizaci tohoto dokumentu. EU zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko aktualizovalo svou strategii reformy soudnictví a akční plán a aby dosáhlo konkrétních výsledků při jejich účinném provádění, a to i zajištěním dostatečné institucionální kapacity v zájmu řízení soudních reforem, včetně hodnocení účinnosti právních předpisů. EU vyzývá Chorvatsko k neprodlenému provedení probíhající vnitřní reorganizace ministerstva spravedlnosti a k zajištění dostatečných lidských zdrojů, zejména v oblasti klíčových reforem, a k účinné koordinaci všech zapojených subjektů. EU klade důraz na včasnou přípravu využívání Evropského sociálního fondu a zejména operačního programu na rozvoj institucionálních kapacit zabývajících se reformou soudnictví a opatřeními pro boj proti korupci.

ii) Boj proti korupci

Politické a vnitrostátní orgány

EU bere na vědomí informace Chorvatska o zavedeném institucionálním uspořádání pro koordinaci, provádění a sledování úsilí v oblasti boje proti korupci, včetně nedávné aktualizace komise pro boj proti korupci, které nyní předsedá chorvatský premiér. EU zdůrazňuje, že je důležité, aby sledování odpovědnosti a účinnosti soudního a správního systému v boji proti organizované trestné činnosti a korupci probíhalo nepřetržitě na vysoké úrovni.

EU zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko provádělo svou národní protikorupční strategii a akční plán a aby zajišťovalo právní a institucionální stabilitu protikorupčního rámce. Chorvatsko by mělo zejména zajistit účinný institucionální mechanismus koordinace pro provádění opatření proti korupci a dohled nad nimi, včetně dalšího posílení koordinační struktury ministerstva spravedlnosti a zlepšení kapacity a výkonnosti ministerstva pro státní správu a samosprávu vzhledem k jeho rozsáhlé odpovědnosti v rámci protikorupční strategie a akčního plánu.

EU bere rovněž na vědomí, že Národní rada pro sledování protikorupční strategie hraje stále aktivnější úlohu. EU vybízí k pokračování tohoto aktivního přístupu při sledování provádění této strategie, včetně navrhování opatření na nápravu nedostatků strategie a akčního plánu a iniciování pravidelných veřejných diskusí o otázkách spojených s korupcí. EU navíc chorvatskou vládu vyzývá k uskutečňování pravidelných činností v zájmu zvýšení veřejného povědomí o existenci, příčinách a závažnosti korupce a o hrozbě, kterou korupce představuje, do nichž by se koordinovaným způsobem zapojily všechny příslušné orgány spolu s občanskou společností.

EU bere na vědomí, že Chorvatsko plánuje analýzu dopadu své protikorupční strategie, jakož i aktualizaci této strategie a souvisejícího akčního plánu, které se více zaměří na preventivní opatření, jako je řešení střetu zájmů, zvyšování integrity a transparentnosti ve státní správě, a zlepšení právních předpisů v oblasti financování politických stran. EU klade důraz na význam spolehlivých statistických údajů a nutnost zajištění kapacity k provedení analýzy politického dopadu. EU zdůrazňuje, že zejména v zájmu omezení politických zásahů a zlepšení nezávislého dohledu a kontroly je důležité účinně provádět tato opatření na vnitrostátní a místní úrovni spolu s akčním plánem pro boj proti korupci u státem vlastněných společnostech.

Vnitrostátní právní rámec

EU bere na vědomí poskytnuté informace, které se týkají vnitrostátního právního protikorupčního rámce v Chorvatsku. EU vybízí Chorvatsko, aby v zájmu zlepšení účinnosti tohoto rámce jej i nadále zlepšovalo. Zejména jej vybízí k úplnému přezkumu a zlepšení jeho platných právních předpisů v oblasti financování politických stran, mimo jiné v zájmu rozšíření oblasti působnosti těchto předpisů na volební kampaně a pro zlepšení transparentnosti a nezávislého dohledu. EU vyzývá Chorvatsko, aby v tomto směru plně zohlednilo nedávná doporučení Skupiny států proti korupci (GRECO).

EU vyzývá rovněž k dalšímu legislativnímu doladění zákona o Úřadu pro potírání korupce a organizované trestné činnosti (USKOK), a to i s ohledem na jeho stávající omezenou pravomoc v oblasti případů daňových podvodů. EU rovněž uvádí nedostatky právního rámce v oblasti boje proti hospodářské a finanční trestné činnosti. Vyzývá Chorvatsko k přijetí opatření na potírání korupce v soukromém sektoru, k plnému využití možnosti stíhat právnické osoby v případě korupce, k samostatnému stíhání případů praní peněz a ke stíhání porušování článku 300 trestního zákoníku (neoznámení trestného činu).

EU bere na vědomí informace týkající se článku 82 trestního řádu a vyzývá Chorvatsko, aby zavedlo přiměřená institucionální opatření umožňující řádnou správu majetku zabaveného v rámci trestního řízení.

EU zdůrazňuje význam zvýšené transparentnosti, účinnosti a integrity veřejné správy, která je jedním z pilířů protikorupčního rámce. V této souvislosti vyzývá Chorvatsko, aby pro zajištění transparentnosti, objektivitu, jasnosti, účinnosti a právní jistoty provedlo konkrétní opatření pro boj proti korupci, zajistilo průběžné odborné vzdělávání zaměstnanců a přijalo, změnilo a provedlo právní předpisy nezbytné k plnému uplatňování zákona o všeobecném správním řízení. EU rovněž Chorvatsko vybízí, aby v zájmu dosažení zvýšené transparentnosti zlepšilo přístup k právním předpisům v oblasti poskytování informací a k jejich praktickému provádění, aby zlepšilo provádění systému etických norem a bezúhonnosti ve veřejné správě a zajistilo provádění protikorupčních akčních plánů ve státem vlastněných společnostech. EU rovněž klade důraz na význam opatření na odpolitizování ve veřejné službě a dokončení právního rámce pro budování profesionální veřejné služby prostřednictvím stanovení nového platového systému, který zajistí pracovní postup podle zásluh, systém odměn a udržení kvalifikovaných pracovních sil, a omezí tak co nejvíce riziko korupce.

EU zdůrazňuje význam značného pokroku při řešení situací, kdy dochází ke střetu zájmů, a vyzývá Chorvatsko, aby zavedlo vhodný systém na ochranu proti střetu zájmů a jeho postihování na všech úrovních a aby dosáhlo konkrétních výsledků v oblasti provádění, včetně posílené odborné a administrativní podpory pro zajištění účinného fungování Komise pro střet zájmů, vydávání písemných výkladových pokynů a vzdělávání zaměstnanců veřejné správy v oblasti střetu zájmů ve všech příslušných státních orgánech a aby zajistilo, že s těmito pokyny (etický kodex / kodex chování) byli zaměstnanci aktivně obeznámeni. EU rovněž Chorvatsko vybízí k zavedení přiměřeného systému sledování a ověřování majetkových přiznání úředníků a soudců, včetně odrazujících postihů v případě nedodržení.

Mezinárodní právní rámec a orgány

EU bere na vědomí, že Chorvatsko dosáhlo souladu s příslušnými mezinárodními právními nástroji v této oblasti. Povzbuzuje Chorvatsko k uplatňování těchto právních nástrojů a k přijetí protikorupčních politik a opatření založených na multidisciplinárním přístupu. EU bere na vědomí informace Chorvatska o vytvoření takzvaného vertikálního systému USKOK v Chorvatsku vytvořeného z USKOK, Národního policejního úřadu pro boj proti korupci a organizované trestné činnosti (PNUSKOK) a senátů specializovaných na boj proti korupci u okresních soudů v Záhřebu, Splitu, Osijeku a Rijece. EU uvádí, že provádění těchto nedávno zavedených institucionálních opatření je v rané fázi. EU rovněž uvádí, že senáty specializované na boj proti korupci existují pouze u soudů prvního stupně. V této souvislosti EU zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko dosáhlo konkrétních výsledků v oblasti účinného vyšetřování, stíhání a soudního řízení v případech organizované trestné činnosti a korupce, bez ohledu na úroveň, včetně citlivých oblastí, jako je zadávání veřejných zakázek. EU vyzývá Chorvatsko, aby zajistilo účinné a efektivní řešení případů korupce a organizované trestné činnosti ze strany USKOK, policejních orgánů a soudů, včetně posílené spolupráce mezi úřady, zejména mezi donucovacími orgány a v oblasti finanční spolupráce a zpracování údajů, a vypracování a provádění memorand o porozumění a protokolů o spolupráci. EU rovněž Chorvatsko nabádá ke zlepšení mezinárodní spolupráce, zejména v oblasti organizované trestné činnosti, včetně výměny informací na základě mezinárodních úmluv.

EU Chorvatsko vyzývá k dalšímu posílení kapacity USKOK, v neposlední řadě s ohledem na jeho rostoucí odpovědnost podle trestního řádu. EU Chorvatsko vyzývá, aby udělilo úřadům USKOK a PNUSKOK a dalším protikorupčním orgánům nutnou nezávislost a umožnilo tak těmto orgánům plnit svou funkci účinně a bez jakéhokoli nepatřičného vlivu. EU zdůrazňuje, že je důležité, aby vyšetřování bylo dostatečně rozsáhlé pro zajištění toho, aby byly prozkoumány všechny možné přístupy, a varuje před omezeným vyšetřováním, zejména v případě politické korupce, pouze z důvodu dosažení rychlých výsledků. EU uvádí, že dvě třetiny případů korupce jsou zamítnuty státním zástupcem, a vyzývá Chorvatsko k zajištění zvýšené transparentnosti a kontroly těchto zamítnutí.

EU rovněž zdůrazňuje, že je důležité zajistit dostatečné lidské a technické zdroje policejním orgánům a zvýšit efektivnost policie, a to i prostřednictvím odpolitizování, zvýšeného profesionalismu a jmenování na základě zásluh, posílení specializované odbornosti, zejména pro finanční trestné činy, a zlepšení spolupráce mezi PNUSKOK, daňovou správou a celními a policejními úřady, včetně finanční policie. Vybízí Chorvatsko k přidělení dostatečných prostředků na posílení čtyř regionálních úřadů PNUSKOK.

EU žádá Chorvatsko o zvýšení kapacity soudů při řešení případů korupce a organizované trestné činnosti, a to i včetně lidských zdrojů a logistiky, a o zajištění uplatňování odrazujících postihů. EU vyzývá Chorvatsko, aby zavedlo přednostní lhůty při zveřejňování písemných odůvodnění rozsudků.

EU vyzývá Chorvatsko k zajištění vypracování odpovídajících statistik s cílem umožnit účinné sledování projednávaných případů ve všech fázích vyšetřování/soudního řízení.

iii) Základní práva

Obecně

EU bere na vědomí informace poskytnuté Chorvatskem ohledně základních práv. Vyzývá Chorvatsko k dalšímu zlepšování situace v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o nediskriminaci, procesní záruky, práva příslušníků menšin a kulturní práva, a k ochraně osobních údajů, jakož i k přijetí opatření proti rasismu a xenofobii.

Lidská práva

EU bere na vědomí informace poskytnuté Chorvatskem ohledně lidských práv. Zvláště bere na vědomí plány Chorvatska ohledně podmínek ve vězení, zejména plánovaná zvýšení kapacity věznic. EU vyzývá Chorvatsko, aby pokračovalo v tomto a dalších opatřeních pro uvolnění přelidněných věznic, včetně plného provedení nového probačního systému podle zákona o probaci z ledna roku 2010. EU zdůrazňuje, že podmínky vazby jsou jedním z klíčových faktorů budování vzájemné důvěry v příslušné právní systémy. Pokud jde o svobodu projevu, EU Chorvatsko vyzývá, aby uskutečňovalo své plány v této oblasti a zároveň zajistilo dodržování standardů EU.

Zdůrazňuje, že svoboda projevu, svoboda tisku a svoboda shromažďování jsou základními hodnotami EU. Vyzývá Chorvatsko, aby věnovalo zvláštní pozornost vyšetřování a stíhání případů zavražďování a násilí vůči novinářům, zejména těm, kteří vyšetřují případy korupce a organizované trestné činnosti. EU navíc Chorvatsko vyzývá, aby zajistilo, že editoři a novináři nebudou čelit politickému tlaku, ať už na národní či místní úrovni.

Pokud jde o *antidiskriminaci a trestné činy z nenávisti*, zdůrazňuje EU význam plného provedení příslušných právních předpisů a zajištění toho, že donucovací orgány se případy účinně zabývají. EU vyzývá Chorvatsko, aby přijalo opatření na posílení postavení úřadu ombudsmana jako ústředního orgánu pověřeného prováděním antidiskriminačního zákona, včetně dostupnosti odpovídajících rozpočtových prostředků. EU rovněž bere na vědomí význam úplných odpovídajících činností navazujících na doporučení předložená ombudsmanem.

EU vyzývá Chorvatsko, aby pokračovalo v provádění národních plánů týkajících se práv dětí, práv žen a osob se zdravotním postižením, aby zajistilo, že zbývající nedostatky budou odpovídajícím způsobem řešeny, a aby posílilo lidské zdroje a finanční kapacitu Úřadu pro lidská práva a ombudsmanů pro děti, pro ženy a pro zdravotně postižené.

Procesní záruky

EU bere na vědomí informace poskytnuté Chorvatskem ohledně procesních záruk. EU konstatuje, že Evropský soud pro lidská práva nadále shledává, že v Chorvatsku dochází k porušení práva na spravedlivý proces a délku řízení, včetně vykonávacího řízení podle článku 6 úmluvy. EU Chorvatsko vyzývá, aby přijalo veškeré kroky nezbytné pro zajištění dostupnosti účinných opravných prostředků ve vnitrostátním právním systému, aby se v soudních řízeních předešlo zbytečným průtahům. Pokud jde o právo na spravedlivý proces a přístup ke spravedlnosti, EU zdůrazňuje význam zlepšeného provádění zákona o právní pomoci, a to i prostřednictvím postupu zjednodušené žádosti a snížení rozdílu mezi právní pomocí a běžnými tarify právníků. EU navíc vyzývá Chorvatsko, aby zajistilo řádné sledování provádění systému právní pomoci a odpovídajícím způsobem uplatnilo nápravná opatření.

EU bere rovněž na vědomí plány Chorvatska na reformu správního soudnictví založené na zákonu o řešení správních sporů, včetně vytvoření dvoutřetinového systému správních soudů a stanovení správního soudu jako soudu plně příslušného ve smyslu článku 6 EÚLP a článku 47 Listiny základních práv. V této souvislosti EU rovněž zdůrazňuje význam širší správní reformy, mimo jiné i prostřednictvím plného uplatňování zákona o všeobecném správním řízení.

Respektování a ochrana menšin a kulturní práva

EU bere na vědomí informace poskytnuté Chorvatskem, pokud jde o opatření zaměřená na *ochranu menšin*, včetně jeho akčního plánu pro provádění ústavního zákona o právech národnostních menšin (dále jen zákon o právech menšin).

EU zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko přijímalo opatření pro další zlepšení ochrany menšin, zejména srbské a romské menšiny, které čelí specifickým problémům. EU vyzývá Chorvatsko, aby zlepšilo provádění zákona o právech menšin, zejména s cílem řešit příliš malé zastoupení menšin ve státní správě, soudnictví a policii. V této souvislosti se Chorvatsko vyzývá, aby poskytovalo pravidelné informace o provádění plánů zaměstnanosti koordinované ministerstvem pro státní správu a samosprávu a zajistilo dosažení konkrétních výsledků, včetně prostřednictvím zlepšeného sledování jejich provádění. EU bere na vědomí poskytnuté informace ohledně rad pro národnostní menšiny, a to i na místní úrovni. V tomto ohledu EU vyzývá Chorvatsko, aby pokračovalo v přijímání opatření pro zajištění účinného fungování těchto rad, včetně rozpočtové samostatnosti místních rad pro národnostní menšiny.

EU rovněž Chorvatsko vyzývá, aby se řešení diskriminace menšin věnovalo v širší míře, včetně prostřednictvím přijetí strategie zaměřené na řešení diskriminace menšin ve veřejném sektoru, na kterou se nevztahuje zákon o právech menšin. Rovněž je třeba věnovat pozornost přístupu členů menšinových skupin k sociálním právům. EU Chorvatsko vyzývá, aby pokračovalo v činnostech v zájmu zvyšování povědomí příslušníků národnostních menšin ohledně práv, na která mají nárok, a přijalo opatření pro vybudování důvěry mezi členy menšinových skupin ve vládní politiku na ochranu menšin, a to i prostřednictvím zvýšené transparentnosti a dialogu. EU vyzývá Chorvatsko, aby pokračovalo v provádění své strategie a akčního plánu na ochranu a integraci Romů, zejména pokud jde o zaměstnávání, vzdělávání a bydlení, a zajištění dostupnosti nezbytných prostředků.

EU zdůrazňuje význam vyřešení zbývajících otázek týkajících se uprchlíků, které vyplývají z konfliktu v devadesátých letech. V tomto ohledu EU zdůrazňuje zvláštní význam dalšího zlepšení ovzduší pro sociální a ekonomické znovuzачlenění navracených osob a usnadnění přijetí navracených osob přijímajícími komunitami.

EU rovněž vyzývá k plnému provedení chorvatského akčního plánu o programu pro ubytování uprchlíků a bývalých držitelů nájemních práv, kteří si přejí navrátit se do Chorvatska, včetně splnění cílů pro roky 2008 a 2009 souvisejících s poskytnutím ubytování jak v oblastech zvláštního státního zájmu, tak mimo ně. EU vyzývá Chorvatsko, aby podstatně pokročilo v poskytování ubytování všem dalším úspěšným žadatelům o ubytování na základě plánu obsahujícího celkový odhad nákladů. EU naléhavě vyzývá Chorvatsko, aby postupovalo obezřetně při řešení případů bytů, které zůstaly neobydleny, a zdůrazňuje, že k jakémukoli novému přidělení by mělo dojít na základě uplatnění dohodnutých jasných a spravedlivých kritérií, včetně případné úzké spolupráce s UNHCR. EU vyzývá Chorvatsko, aby posílilo vyřizování odvolání z důvodu zamítnutých žádostí o rekonstrukci domu, aby vyřešilo stávající nevyřízená odvolání a významně pokročilo s rekonstrukcí zbývajících nemovitostí.

EU zdůrazňuje význam trvalého pokroku, pokud jde o *konvalidaci* rozhodnutí a jednotlivých aktů ohledně důchodů a souvisejících práv. EU vyzývá Chorvatsko, aby urychleně zpracovalo žádosti a přijalo dostatečná opatření pro sledování a opravné prostředky za účelem zajištění jednotného uplatňování objektivních kritérií místními důchodovými úřady.

EU zdůrazňuje, že je důležité, aby Chorvatsko zlepšilo přesnost svého statistického sledování všech aspektů procesu navracení uprchlíků.

Vzhledem k významnému regionálnímu rozměru otázek uprchlíků a k chorvatské vůli k dobrým sousedským vztahům vyzývá EU Chorvatsko, aby se aktivně zapojilo do regionálních procesů zaměřených na řešení zbývajících otázek návratu uprchlíků, včetně ztráty nájemních práv.

Opatření proti rasismu a xenofobii

EU vyzývá Chorvatsko, aby provedlo opatření na zvýšení tolerance ve společnosti a usmíření mezi etnickými skupinami. Chorvatsko by mělo zejména podpořit ducha tolerance vůči srbské menšině a přijmout odpovídající opatření na ochranu těch, kdo mohou být stále vystaveni hrozbám nebo aktům diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Chorvatsko by mělo přijmout opatření proti rasismu a xenofobii, a to i prostřednictvím zvýšení veřejného povědomí, vzdělávání, včetně prostřednictvím přezkoumání úlohy školní výuky, médií a odpovídající reakce na politické úrovni a na úrovni vymáhání práva v případě rasistických incidentů. EU vyzývá k vyplnění mezer ve stávajícím právním rámci, včetně prostřednictvím přezkoumání možnosti změny přestupkového zákona za účelem zavedení přestupku porušení veřejného míru a pořádku z rasových, etnických, náboženských a jiných důvodů.

Ochrana osobních údajů

EU bere na vědomí závazky Chorvatska ohledně sladění ochrany osobních údajů s *acquis*. V tomto ohledu EU vyzývá Chorvatsko ke zlepšení kapacity agentury na ochranu údajů provádět své dohlížecké činnosti.

iv) Práva občanů EU

Právo volit a právo být volen v obecních volbách

EU bere na vědomí závazek Chorvatska přijmout do konce roku 2010 zákon o změně zákona o volbách členů zastupitelských orgánů místní a regionální samosprávy, jakož i zavést změny příslušných ústavních ustanovení pro výkon aktivních a pasivních voličských práv v místních volbách v Chorvatsku pro občany EU, kteří pobývají v Chorvatsku.

Právo svobodně se pohybovat a pobývat

EU bere na vědomí závazek Chorvatska změnit zákon o cizincích za účelem plného sladění jeho ustanovení se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, jakož i jeho plány na poskytnutí nezbytného odborného vzdělávání úředníkům, aby mohli uplatňovat tato ustanovení.

Diplomatická a konzulární ochrana

EU bere na vědomí chorvatský závazek změnit v roce 2011 zákon o zahraničních věcech a přijmout příslušné prováděcí právní předpisy, aby bylo Chorvatsko schopno poskytnout ochranu občanům EU v souladu s rozhodnutím zástupců vlád členských států zasedajících v Radě 95/553/ES ze dne 19. prosince 1995 o ochraně občanů Evropské unie prostřednictvím diplomatických a konzulárních zastoupení, a uplatnit rozhodnutí zástupců vlád členských států zasedajících v Radě 96/409/SZBP ze dne 25. června 1996 o zavedení náhradního cestovního dokladu.

* * *

S ohledem na současnou připravenost Chorvatska a za předpokladu, že zejména v otázkách uvedených výše bude Chorvatsko i nadále pokračovat ve sbližování s *acquis*, na které se vztahuje kapitola Soudnictví a základní práva, a v jeho provádění, EU konstatuje, že tuto kapitolu bude možné předběžně uzavřít teprve poté, co se EU shodne na tom, že byla splněna následující kritéria:

Soudnictví

Chorvatsko zaktualizuje svou strategii reformy soudnictví a akční plán a zajistí účinné provádění. Zejména:

- Chorvatsko zřídí dostatečnou institucionální kapacitu pro řízení reforem soudnictví, včetně hodnocení účinnosti právních předpisů.

Chorvatsko posílí nezávislost, odpovědnost, nestrannost a profesionalismus soudnictví.

Zejména:

- Chorvatsko dosáhne konkrétních výsledků v oblasti náboru a jmenování soudců, státních zástupců a předsedů soudů na základě uplatnění jednotných, transparentních, objektivních a celostátně použitelných kritérií vtělených do zákona, včetně toho, že začne účinně fungovat státní škola pro soudce a státní zástupce;
- Chorvatsko zreformuje a posílí Státní soudní radu a Radu pro státní zastupitelství (a to i prostřednictvím zvolení profesionálních členů jejich kolegy), aby tyto orgány vykonávaly profesionálně, nestranně a bez politických či jiných zásahů své klíčové funkce, zejména pokud jde o jmenování, řízení profesního postupu a zajišťování kázně soudců a státních zástupců.

Chorvatsko zlepší efektivnost soudnictví. Zejména:

- Chorvatsko podstatně sníží počet nevyřízených případů u soudů, zejména pokud jde o staré občanskoprávní a trestněprávní případy a rozhodnutí o výkonu, a uplatní odpovídající právní a organizační opatření, aby předešlo nepřiměřeným prodlevám v soudních případech, včetně prostřednictvím zavedení nových metod výkonu pro zajištění toho, že soudní rozhodnutí jsou vykonatelná v rozumné době, lepšího využívání alternativního řešení sporů, včetně zjednodušení mechanismů tohoto způsobu řešení sporů, a dosahování konkrétních výsledků při uplatňování nového trestního řádu a občanského soudního řádu;

- Chorvatsko pokročí ve fyzické infrastruktuře a informatizaci soudů, ve zrychleném zavedení systémů řízení případů, zejména integrovaného systému řízení případů, v zavedení sjednoceného statistického systému pro sledování všech druhů případů, kterými se zabývají všechny soudy a státní zastupitelství, a zavede nahodilé přidělování případů u všech soudů;
- Chorvatsko bude pokračovat v provádění racionalizace obecních a přestupkových soudů, zajišťující efektivní fungování sloučených soudů, a jasně stanoví dlouhodobé logistické a finanční prostředky pro dokončení procesu racionalizace soudů; Chorvatsko přijme jasně vymezený plán pro racionalizaci okresních a obchodních soudů.

Chorvatsko zlepší řešení vnitrostátních případů válečných zločinů. Zejména:

- Chorvatsko dosáhne konkrétních výsledků v oblasti nestranného řešení případů válečných zločinů donucovacími orgány a soudy a přijme účinná opatření pro řešení otázek beztrestnosti, zejména zajištěním řádného vyšetřování a stíhání dosud nevyšetřených a nestíhaných trestných činů, včetně přijetí a provádění jasné strategie, která se zabývá mimo jiné regionálními rozdíly v rámci Chorvatska, jakož i trvalým zapojením na dvoustranné a regionální úrovni;
- Chorvatsko provádí svůj akční plán na přezkum případů řízení v nepřítomnosti obžalovaného, včetně nových ustanovení trestního řádu o obnově řízení a využití dalších opravných prostředků, jako je ochrana zákonnosti, k zajištění řádného a nestranného projednání žádostí o obnovu řízení a vedení obnoveného řízení všemi příslušnými justičními orgány.

Boj proti korupci

Chorvatsko dosáhne konkrétních a významných výsledků na základě účinného, efektivního a nestranného vyšetřování, stíhání a soudního řízení v případech organizované trestné činnosti a korupce na všech úrovních, včetně korupce na vysoké úrovni, a v citlivých oblastech, jako je zadávání veřejných zakázek. Zejména:

- Chorvatsko dále posílí operační kapacitu USKOK, a to i rozšířením jeho působnosti na daňové podvody spojené s organizovanou trestnou činností a korupcí, zlepšením finanční odbornosti a zajištěním dostatečného odborného vzdělávání a zdrojů vzhledem k jeho nové úloze v žalobním systému zavedeném v červenci roku 2009;
- Chorvatsko přijme opatření na zlepšení účinnosti a nezávislosti policie, a to i prostřednictvím odpolitizování a zvýšeného profesionalismu, posílení specializované odbornosti zejména pro finanční trestné činy a zlepšení spolupráce s jinými agenturami, finančním odvětvím a s mezinárodními partnery; Chorvatsko bude účinně a důsledně uplatňovat ustanovení o zabavení majetku uvedená v článku 28 trestního zákoníku a stanoví jasné povinnosti a pravidla pro řádnou správu majetku zabaveného v trestním řízení;
- Chorvatsko zvýší kapacitu soudů, aby mohly odpovídajícím způsobem zpracovávat případy, a to včetně lidských zdrojů a logistiky.

Chorvatsko dosáhne konkrétních výsledků v oblasti posílených preventivních opatření v boji proti korupci a střetu zájmů. Zejména:

- Chorvatsko zvýší transparentnost a integritu veřejné správy a státem vlastněných společností, včetně zlepšení právních předpisů o přístupu k informacím a jejich provádění, přijetím, změnou a prováděním právních předpisů nezbytných pro plné uplatnění zákona o všeobecném správním řízení, prováděním protikorupčních akčních plánů ve státem vlastněných společnostech a průběžným odborným vzděláváním zaměstnanců;

- Chorvatsko změní svou stávající právní úpravu týkající se financování politických stran, aby mimo jiné rozšířilo její rozsah i na volební kampaně a zlepšilo transparentnost a nezávislý dohled;
- Chorvatsko zajistí, že budou existovat účinné právní předpisy a systémy na ochranu proti střetu zájmů na všech úrovních státní/veřejné správy a pro jejich postihování a systémy pro sledování a ověřování majetkových přiznání úředníků a soudců, včetně odrazujících postihů v případě nedodržení. Chorvatsko zajistí, že budou existovat účinné systémy, které by pomohly podpořit a umožnit nahlašování korupce a nesprávných úředních postupů ve veřejných orgánech.

Základní práva

Chorvatsko posílí ochranu menšin, včetně prostřednictvím účinného provádění ústavního zákona o právech národnostních menšin (dále jen zákon o právech menšin). Zejména:

- Chorvatsko přijme kroky k zajištění skutečného zlepšení v úrovni zaměstnanosti národnostních menšin v orgánech státní správy a místní či regionální samosprávy, v policii a soudnictví a stanoví účinný systém statistického sledování, včetně prostřednictvím přijetí, provádění a sledování plánů zaměstnanosti ve všech příslušných orgánech;
- Chorvatsko provede komplexní studii ohledně nedostatečného zastoupení menšin v širším veřejném sektoru, na něž se nevztahuje zákon o právech menšin, a přijme plán na řešení zjištěných nedostatků;
- Chorvatsko přijme opatření zaměřená na usmíření a zvýšenou toleranci mezi občany, a to i prostřednictvím vzdělávání a přezkoumání úlohy školní výuky, prostřednictvím médií a odpovídající reakce - na politické úrovni a na úrovni vymáhání práva - na rasistické či xenofobní incidenty;

Chorvatsko vyřeší zbývající otázky návratu uprchlíků. Zejména:

- Chorvatsko plně provede svůj akční plán o programu pro ubytování uprchlíků a bývalých držitelů nájemních práv, kteří si přejí navrátit se do Chorvatska, včetně splnění cílů pro roky 2008 a 2009 souvisejících s poskytnutím ubytování jak v oblastech zvláštního státního zájmu, tak mimo ně; Chorvatsko podstatně pokročí v poskytování ubytování všem dalším úspěšným žadatelům o ubytování na základě plánu obsahujícího celkový odhad nákladů;
- Chorvatsko zdokonalí vyřizování odvolání z důvodu zamítnutých žádostí o rekonstrukci bydlení, vyřeší stávající nevyřízená odvolání a významně pokročí s rekonstrukcí zbývajících nemovitostí;

Chorvatsko zlepší ochranu lidských práv. Zejména:

- Chorvatsko zlepší přístup ke spravedlnosti, včetně prostřednictvím přijetí nezbytných kroků pro zajištění toho, aby se do přistoupení správní soud stal soudem s plnou příslušností ve smyslu článku 6 EÚLP a článku 47 Listiny základních práv, a to jak *de iure*, tak i *de facto*; a zajištěním lepšího provádění zákona o právní pomoci;
- Chorvatsko dosáhne konkrétních výsledků při provádění zákona proti diskriminaci a zákona o zločinech spáchaných z nenávisti, přičemž zajistí, že donucovací orgány budou případy účinně řešit a že úřad ombudsmana bude posílen.

Spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii

Plná spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii i nadále podmiňuje pokrok Chorvatska během celého procesu přistoupení i předběžné uzavření této kapitoly v souladu s rámcem pro jednání přijatým Radou dne 3. října 2005.

Bude pokračovat sledování pokroku v oblasti sbližování právních předpisů s *acquis* a jeho provádění. EU zdůrazňuje, že bude věnovat zvláštní pozornost sledování všech konkrétních výše uvedených otázek s cílem zabezpečit správní kapacitu Chorvatska. Zvláštní pozornost je třeba věnovat vazbám mezi touto kapitolou a dalšími kapitolami jednání. Ke konečnému posouzení souladu chorvatského práva s *acquis* a schopnosti Chorvatska provádět *acquis* může dojít teprve v pozdější fázi jednání. EU Chorvatsko vyzývá, aby Radě stabilizace a přidružení kromě všech informací, které může EU v souvislosti s jednáním o této kapitole vyžadovat a které mají být konferenci poskytnuty, pravidelně poskytovalo podrobné písemné informace o pokroku v provádění *acquis*.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem se konference bude muset ve vhodnou dobu k této kapitole vrátit.

EU dále připomíná, že v období od 1. ledna 2010 do uzavření jednání může být přijato nové *acquis*.
